

Innspill til regjeringens arbeid med utarbeidelse av nasjonal hydrogenstrategi

1. Tilrettelegging for utviklingen av hydrogenmarkedet innen samferdselssektoren i Norge

Med bakgrunn i arbeid med å analysere markedet gjennom dialog med over 70 aktører innen samferdsel i Norge siste tre årene, er det fremkommet et stort behov for å kommunisere, spre kunnskaper og avklare kritiske spørsmål om hydrogen som potensiell ny fornybar energibærer.

I vår analyse har vi sett på den offentlige «verktøykassen» for å kunne gjennomføre arbeidet med å spre kunnskaper og avklare de kritiske spørsmålene som er i bransjen for å tilnærme seg bruk av hydrogen som ny fornybar energibærer.

Det var ett verktøy som utpekte seg som svært positivt for bransjen å kunne benytte i dette arbeidet / prosessen, og det var ENVOA sitt program for transport «Energiledelse i Transport». Dette programmet oppleves av bransjen som lite byråkratisk å ta i bruk. I tillegg ga denne ordningen mulighet for å kunne etablere en strategi for transportselskapene, og da spesielt for maritim sektor.

ENOVA selv har gjort målinger på effekten av programmet, hvor det ble påvist at energiforbruket ble redusert med ca. 10 % bare ved å gjennomføre prosjektet, hvor det i gjennomføringen av prosjektet ble satt fokus på energibruken internt i det enkelte selskap.

Men, dessverre, så har denne ordningen kun fått virke et par år for den maritime delen av bransjen, hvor kun et lite fåtall av bedriftene har fått med seg at programmet eksisterte.

Maritim sektor utgjør den største utslippssektoren innen samferdsel utenom flyene, slik at det er svært uheldig i seg selv at denne ordningen ble tatt vekk i november 2018 uten knapt ha fått virke mot denne delen av næringen som har veldig store utslipp og som mangler «verktøy» for å få et nødvendig fokus på energiforbedringer og utslippsforbedringer.

ENOVA mener at bransjen generelt har hatt nok tid på seg nå til å kunne ta denne ordningen i bruk, men dette gjelder kun for industri som har hatt dette programmet tilgjengelig for seg siden 2012. Transportsektoren ble innlemmet i dette programmet ca. først i 2016.

Dette er derfor i større grad sårbart i forhold til hydrogen, som nærmest over hode ikke har fått tatt del i denne delen av programmet. Det ENOVA har fokusert på ift programmet den korte tiden den har fått virke for transportsektoren har vært batterier, og det er batterier ENOVA fortsetter sitt fokus og arbeid for mot denne bransjen.

For at hydrogen også skal få tilgang på et «verktøy» burde ordningen ha fått fortsette i noen år til for transportsektoren, noe som ville styrket arbeidet med innfasing av både batterier og hydrogen.

I vår analyse og kontakt med over 60 rederier i Norge i 2018, var tilbakemeldingen nesten ensbetydende med at de var interessert i å delta i programmet «Energiledelse i Transport». Dette er et veldig sterkt signal om at programmet bør tilbake som et virkemiddel for å imøtekomme de målene som er satt for utslippsreduksjon og satsningen på overgangen til bruk av fornybar energi til erstatning for fosile energibærere.

2. Samspill om felles strategi/satsing på utveksling av fornybar energi mellom de nordiske landene

I Nord Norge produseres mye fornybar kraft, overskuddskraft og innestengt kraft og mer er under utvikling.

For å utnytte kraftressursene bør det legges inn i strategien å se på mulighetene for samhandling mellom de nordiske landene mht forsyning av egne land, samt eksport av fornybar energi mellom landene og til europa i form av hydrogen.

Det er analysert i en studie at det vil være under halve kostnadene å levere energien i rørledning gjennom Sverige fra Nord Norge, enn å overføre dette i tradisjonelle høyspentkabler. I tillegg har man ingen tap i overføringen med hydrogen.

Vi kan derfor utnytte og tiltrekke ny industri til Nord Norge basert på hydrogen, samt overføre / eksportere det vi ikke benytter selv.

3. Strategi på samspill mellom distribusjon av hydrogen fra fornybare kilder og naturgass

Det bør utarbeides som en del av strategien et samspill mellom hydrogen fra fornybare kilder og naturgass for eksport i rørgater fra allerede eksisterende rørgater som i dag eksporterer kun naturgass,

En overgang kan være å fase inn (inntil 5%) hydrogen i naturgassen. Så kan man utvikle dette etter hvert til å erstatte fullt ut naturgassen til hydrogen for eksport til europeiske land når vi har teknologien og økonomiske bærekraftige metoder for lagring av CO₂ (CCS) av naturgass.

Her bør man sterkt vurdere å la hydrogen fra fornybar energi ha fortrinn i rørene/distribusjonen for å sikre at produksjonen av hydrogen ikke stopper opp – men utvikler seg – fra fornybare kilder. Dette med hensyn til at på sikt er det fornybar energi som skal fullt ut erstatte naturgass (fosilt) med forsyningen av hydrogen til disse markedene.

HTS Nord
CEO
Tor Arne Solvoll